

Kerkhof Zuidwolde meer dan alleen gr

**Van onze verslaggever
Pieter Broesder**

■ **ZUIDWOLDE** – Het kerkje van Zuidwolde en sinds kort ook het kerkhof rond het godshuis, liggen er weer piekfijn bij. Na jaren hard werken is alles nu opgeknapt en in handen gekomen van de Stichting Oude Groninger Kerken. De kerk was al in 1975 in eigendom gekomen van de stichting, onlangs kreeg ze er het kerkhof bij. In totaal bezit de stichting in heel Groningen nu twintig begraafplaatsen.

Kerk en kerkhof van Zuidwolde kennen een roerige geschiedenis. Het godshuis dat rond 1100 werd gebouwd en dat nu vooral in trek is bij orgelliefhebbers, diende zelfs ooit als vesting. In de Tachtigjarige Oorlog moesten kerkgangers tijdelijk wijken voor soldaten die rond de kerk zelfs een omwalling met palissade bouwden. In de loop der eeuwen werd de kerk uitgebreid, werden beschadigingen hersteld (die onder meer waren aangericht door beschietingen) en werden er zelfs hele stukken gesloopt.

Afgeknabbeld

„Het is een plek waar in de loop der jaren veel is afgeknabbeld”, vertelt stichtingvoorzitter H. de Olde. Zo moest er toen er langs de kerk een weg werd aangelegd een deel van het gebouw dat uit de 13e eeuw stamde, worden afgebroken. „Het gietijzeren hek dat kerkterrein en weg scheidt, staat pal aan de kerk. Dat is vrij uitzonderlijk.” Het kerkterrein is sowieso vrij bijzonder. Waar elders in Groningen bijna alles moest wijken voor gras, dat gemakkelijk te onderhouden is, is in Zuidwolde nog een bijzondere verzameling stinzeplanten en mossen aanwezig die de woelige tijden hebben overleefd. De Olde: „Die kom je el-

▲ Het kerkhof van Zuidwolde ligt er sinds kort weer piekfijn bij.

ders bijna niet meer tegen. De planten zijn zorgvuldig gekoesterd en gespaard. Onze bioloog Gerard Jager heeft er heel wat tijd ingestoken. Het kerkhof biedt zeker meer dan alleen gras, bomen en zerken.”

In totaal bevinden zich in de provincie zeker 50 begraaf-

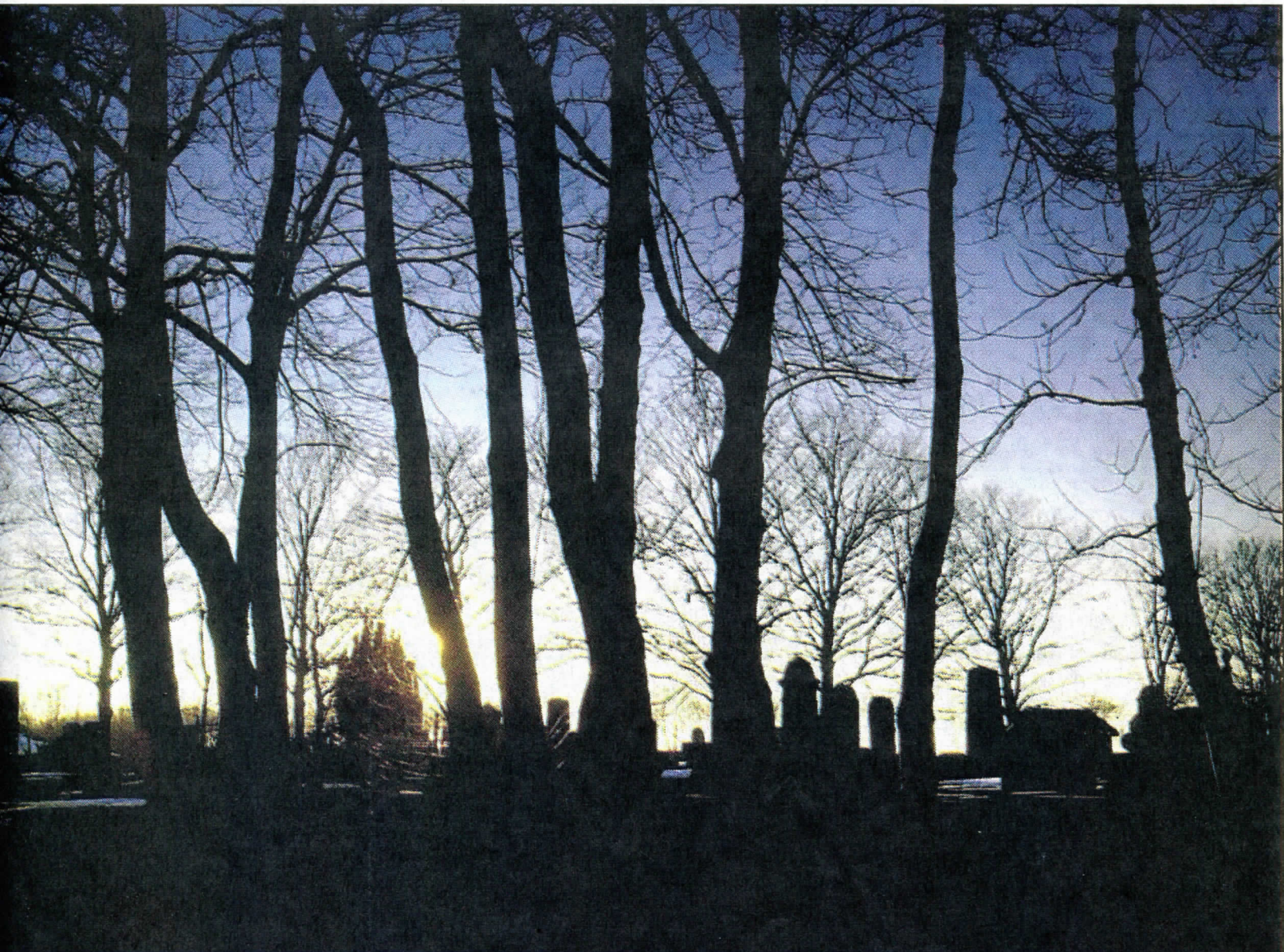
plaatsen die dringend onder handen genomen moeten worden. Vooral in Oost-Groningen liggen grote kerkhoven waar zeker voor een jaar werk voorhanden is „De kerkhoven daar zijn ontstellend groot, enorm gewoon. Dat komt omdat de kerkgemeenten er van oudsher

veel groter zijn dan in de rest van de provincie.”

Krijgt de stichting meestal voormalige kerkbezittingen op een presenteerblaadje aange-reikt, soms moeten de medewerkers er heel wat voor doen om iets bijzonders voor het nageslacht te behoeden. In Wes-

termo
een bo
ken va
bruikt
parkee
„Geluk
naar be
gen wi
staan,

Zuidwolde meer dan alleen gras en zerken

Zuidwolde ligt er sinds kort weer piekfijn bij.

Foto: Corné Sparidaens

tegen. De
aldig ge-
rd. Onze
heeft er
oken. Het
meer dan
zerken.”
zich in de
begraaf-

plaatsen die dringend onder
handen genomen moeten wor-
den. Vooral in Oost-Groningen
liggen grote kerkhoven waar
zeker voor een jaar werk voor-
handen is „De kerkhoven daar
zijn ontstellend groot, enorm
gewoon. Dat komt omdat de
kerkgemeenten er van oudsher

veel groter zijn dan in de rest
van de provincie.”

Krijgt de stichting meestal
voormalige kerkbezittingen op
een presenteerblaadje aange-
reikt, soms moeten de mede-
werkers er heel wat voor doen
om iets bijzonders voor het na-
geslacht te behoeden. In Wes-

teremden bijvoorbeeld had
een boer de zeer oude grafzer-
ken van zijn voorouders ge-
bruikt als fundament van zijn
parkeerplaats voor tractoren.
„Gelukkig met het opschrift
naar beneden. Na enig aandrin-
gen wilde de boer ze wel af-
staan, op voorwaarde dat wij

een betonvloer zouden stor-
ten.” Ook in Zuidwolde werden
zerken op oneigenlijke wijze
gebruikt. Tot 1829 mocht er in
de kerk worden begraven. Veel
van de zerken verdwenen let-
terlijk onder de zoden. De
meesten zijn weer opgegraven
en sieren nu weer het kerkhof.